HE 121/2018 vp / Elintarvikemarkkinalaki / EK:n lisäselvitys / 25.10.2018

Hei,

Valiokunnan puheenjohtaja pyysi eilisessä asiantuntijakuulemisessa asiantuntijoita vastaamaan jälkeenpäin kirjallisesti edustajien esittämiin kysymyksiin. Minulle/EK:lle osui kysymyksistä lähinnä edustaja Myllykosken kysymys. Myllykoski kysyi muun muassa, miksi EK vastustaa yleiseen sääntelyyn tehtäviä poikkeuksia, ja ihmetteli, eikö etujärjestöjen huoliin pidä vastata.

Vastaus:

Etujärjestöjen huolia tulee kuulla. Jos elintarvikeketjussa on väitettyjä ongelmia, ne pitää korjata. Toimialakohtainen erityissääntely on kuitenkin mielestämme väärä tapa korjata mahdolliset ongelmat. Meillä on jo nyt paljon voimassa olevaa kansallista sääntelyä, joka suojaa sopimussuhteessa heikompaa osapuolta, ja puuttuu vahvemman neuvotteluaseman omaavan tahon kohtuuttomaan sopimuskäyttäytymiseen. Nämä yleiset säännökset koskevat kaikkia toimialoja, myös nyt kyseessä olevia elintarvikemarkkinoita. Jos näitä mekanismeja ei nykyään käytetä, pitää selvittää, miksi niitä ei käytetä. Jos oikeuksiin vetoaminen on liian kallista, tulee pohtia oikeudenkäyntimaksujen kohtuullisuutta. Jos taas anonymiteetti on tärkeää, pitää miettiä miten epäkohdista voisi tehdä ilmiannon nimettömänä. Suhtaudumme esiin nostettuihin ongelmiin vakavasti, mutta olemme esityksen kanssa eri mieltä niiden ratkaisukeinoista.

Viime vuosina on nähty useitakin yleiseen lainsäädäntöön tehtyjä toimialakohtaisia poikkeuksia. Yleisestä kilpailulainsäädännöstä poikkeavasti määräävä markkina-asema määräytyy päivittäistavarakaupan alalla eri tavalla kuin muilla toimialoilla. Yrityskauppoja sote-alalla aiotaan rajoittaa eri tavalla kuin yrityskauppoja muilla toimialoilla. Hankintalain kilpailuttamisvelvoite määräytyy ensi vuoden alusta jätehuoltoalalla eri tavalla kuin kaikilla muilla toimialoilla. Ja niin edelleen. Pidämme yleistä sääntelyä rapauttavana, jos siihen tehdään vain yhtä sektoria koskevia räätälöityjä poikkeuksia. Kilpailua ja sopimussuhteita koskevan yleisen sääntelyn tulisi soveltua sellaisenaan kaikille sektoreille.

Vielä toistaisin näkemyksemme vapaaehtoisten riidanratkaisumekanismien ja itsesääntelyn eduista lainsäädäntöön nähden. Itsesääntelyn kautta voitaisiin turvata valittajan anonymiteetti, ja prosessit olisivat nopeita, tehokkaita ja valittajalle edullisia - jopa ilmaisia. Tällaisia mekanismeja on jo nyt olemassa, ja niitä voidaan tarvittaessa luoda uusia. Korostaisin voimakkaasti jo olemassa olevan sääntelyn ja olemassa olevien riidanratkaisumekanismien parempaa hyödyntämistä sen sijaan, että luotaisiin uutta sääntelyä ja uusia mekanismeja.

Ystävällisin terveisin,

Jukka Lehtonen

Jukka Lehtonen
Asiantuntija, varatuomari
Kilpailun edistäminen ja julkiset hankinnat, kilpailuoikeus

Elinkeinoelämän keskusliitto EK | Lainsäädäntö ja hallinto
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puh. 09 4202 3287 |+358 50 432 7851
jukka.lehtonen@ek.fi